

СИЛАБУС
вибіркового компоненту ВК

Основи фінансів і бухгалтерського обліку

Назва дисципліни:	Основи фінансів і бухгалтерського обліку
Рівень вищої освіти:	перший (бакалаврський)
Сторінка курсу в Moodle:	https://dl2022.khadi-kh.com/course/view.php?id=136
Обсяг освітнього компоненту	3 кредита (90 годин)
Форма підсумкового контролю	залік
Консультації:	за графіком
Назва кафедри:	кафедра обліку і оподаткування
Мова викладання:	українська
Керівник курсу:	Ковальова Тетяна Володимирівна, к.е.н., доцент
Контактний телефон:	0632623636
E-mail:	kovaleva64@ukr.net

Короткий зміст освітнього компоненту:

Метою є формування системи теоретичних знань і практичних навичків з організації та методології теорії фінансів та бухгалтерського обліку; засвоєння закономірностей їх функціонування на макро- і мікрорівнях .

Предметом є фінансові відносини, які виражають розподіл і перерозподіл вартості валового внутрішнього продукту і національного доходу на макро - і макрорівнях, а також методологія і методика ведення бухгалтерського обліку на підприємстві.

Основними завданнями вивчення навчальної дисципліни є:

в області фінансів:

- розкрити сутність і функції фінансів, їх місце і роль в системі розподільних відносин;
- охарактеризувати окремі сфери і ланки фінансової системи;
- розкрити зміст і призначення фінансів суб'єктів господарювання, міжнародних фінансів, фінансового і страхового ринків;
- розглянути зміст державних фінансів і таких їх складових як бюджет, державні цільові фонди, державний кредит;
- охарактеризувати сутність податків, податкової політики і податкової системи держави;

в області бухгалтерського обліку:

- засвоєння студентами загальних характеристик бухгалтерського обліку;
- елементів методу бухгалтерського обліку;
- основних принципів ведення бухгалтерського обліку активів, капіталу, зобов'язань.

Передумови для вивчення освітнього компоненту:

Дисципліни економічного напрямку (економічна теорія)

Компетентності, яких набуває здобувач:

Загальні компетентності:

Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.

Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.

Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями.

Спеціальні (фахові) компетентності:

Здатність досліджувати тенденції розвитку економіки за допомогою інструментарію макро- та мікроекономічного аналізу, оцінювати сучасні економічні явища.

Розуміння особливостей функціонування сучасних світових та національних фінансових систем та їх структури.

Здатність до діагностики стану фінансових систем (державні фінанси, у тому числі бюджетна та податкова системи, фінанси суб'єктів господарювання, фінанси домогосподарств, фінансові ринки, банківська система та страхування).

Здатність застосовувати порядок бухгалтерського відображення господарських процесів і застосовування у господарській практиці всіх методичних прийомів обліку і оподаткування.

Очікувані результати навчання з дисципліни:

Знати та розуміти економічні категорії, закони, причинно-наслідкові та функціональні зв'язки, які існують між процесами та явищами на різних рівнях економічних систем.

Знати і розуміти теоретичні основи та принципи фінансової науки, особливості функціонування фінансових систем.

Знати механізм функціонування державних фінансів, у т.ч. бюджетної та податкової систем, фінансів суб'єктів господарювання, фінансів домогосподарств, фінансових ринків, банківської системи та страхування.

Визначати сутність об'єктів обліку і розуміти їх роль і місце в господарській діяльності.

Тематичний план

№ теми	Назва тем (ЛК, ЛР, ПР, СЗ, СР)	Кількість годин	
		очна	заочна
1	ЛК «Сутність, функції і роль фінансів і обліку в сучасних умовах господарювання»	2	0,5
	ПР «Ознайомлення з основними категоріями фінансів»	2	-
	СР «Роль та значення держави у формуванні ринкової економіки»	8	10
2	ЛК «Фінансова система Україна»	2	0,5
	ПР «Фінансові взаємовідносини підприємств та банків»	2	1
	СР «Міжнародні фінанси»	8	10
3	ЛК «Державні фінанси »	2	0,5
	ПР «Валовий внутрішній продукт, як основний показник результатів економічної діяльності на макрорівні»	2	-
	СР «Фінансовий ринок»	7	10
4	ЛК «Фінанси суб'єктів господарювання»	2	0,5
	ПР «Державний та місцеві бюджети»	2	1
	СР «Страховання: поняття, види та значення в сучасних умовах»	7	10
5	ЛК «Сутність, значення і задачі бухгалтерського обліку»	2	0,5
	ПР «Фінанси підприємства »	2	-
	СР «Господарський облік, його суть і характеристика»	7	10
6	ЛК « Бухгалтерський баланс»	2	0,5
	ПР «Баланс підприємства»	2	1
	СР «Регламентовані строки здачі бухгалтерського балансу до державних органів. Види бухгалтерського балансу»	7	10
7	ЛК «Рахунки бухгалтерського обліку»	2	0,5
	ПР «Рахунки бухгалтерського обліку та подвійний запис»	2	1
	СР «Первинне спостереження в обліку та узагальнення облікових даних в системі реєстрів (форм обліку)»	7	10
8	ЛК «Організація бухгалтерського обліку на підприємстві»	2	0,5
	ПР «Використання даних бухгалтерського обліку для здійснення оцінки діяльності підприємства»	2	-
	СР «Аналіз нормативно-правового забезпечення облікового процесу»	7	12
УСЬОГО за дисципліною		90	90

Індивідуальне навчально-дослідне завдання (за наявності): -

Методи навчання:

- словесний (лекція, пояснення, розповідь);
- наочні (ілюстрація, демонстрація);
- практичні (різні види вправ і завдань, виконання розрахунків);
- репродуктивний (виконання різного роду завдань за зразком);
- самостійна робота.

Система оцінювання та вимоги:

Поточна успішність

1 Поточна успішність здобувачів за виконання навчальних видів робіт на навчальних заняттях і за виконання завдань самостійної роботи оцінюється за допомогою чотирибальної шкали оцінок з наступним перерахуванням у 100-бальною шкалу. Під час оцінювання

поточної успішності враховуються всі види робіт, передбачені навчальною програмою.

1.1 Лекційні заняття оцінюються шляхом визначення якості виконання конкретизованих завдань.

1.2 Практичні заняття оцінюються якістю виконання контрольного або індивідуального завдання, виконання та оформлення практичної роботи.

2 Оцінювання поточної успішності здобувачів вищої освіти здійснюється на кожному практичному занятті (лабораторному чи семінарському) за чотирибальною шкалою («5», «4», «3», «2») і заносяться у журнал обліку академічної успішності.

– «відмінно»: здобувач бездоганно засвоїв теоретичний матеріал, демонструє глибокі знання з відповідної теми або навчальної дисципліни, основні положення;

– «добре»: здобувач добре засвоїв теоретичний матеріал, володіє основними аспектами з першоджерел та рекомендованої літератури, аргументовано викладає його; має практичні навички, висловлює свої міркування з приводу тих чи інших проблем, але припускається певних неточностей і похибок у логіці викладу теоретичного змісту або при аналізі практичного;

– «задовільно»: здобувач в основному опанував теоретичні знання навчальної теми, або дисципліни, орієнтується у першоджерелах та рекомендованій літературі, але непереконливо відповідає, плутає поняття, невпевнено відповідає на додаткові питання, не має стабільних знань; відповідаючи на питання практичного характеру, виявляє неточність у знаннях, не вміє оцінювати факти та явища, пов'язувати їх із майбутньою професією;

– «незадовільно»: здобувач не опанував навчальний матеріал теми (дисципліни), не знає наукових фактів, визначень, майже не орієнтується в першоджерелах та рекомендованій літературі, відсутнє наукове мислення, практичні навички не сформовані.

3 Підсумковий бал за поточну діяльність визнається як середньоарифметична сума балів за кожне заняття, за індивідуальну роботу, поточні контрольні роботи за формулою:

$$K^{поточ} = \frac{K1 + K2 + \dots + Kn}{n},$$

де $K^{поточ}$ – підсумкова оцінка успішності за результатами поточного контролю;

$K1, K2, \dots, Kn$ – оцінка успішності n -го заходу поточного контролю;

n – кількість заходів поточного контролю.

Оцінки конвертуються у бали згідно шкали перерахунку (таблиця 1).

Таблиця 1 – Перерахунок середньої оцінки за поточну діяльність у багатобальну шкалу

4-бальна шкала	100-бальна шкала	4- бальна шкала	100-бальна шкала	4- бальна шкала	100-бальна шкала	4- бальна шкала	100- бальна шкала
5	100	4,45	89	3,90	78	3,35	67
4,95	99	4,4	88	3,85	77	3,3	66
4,9	98	4,35	87	3,80	76	3,25	65
4,85	97	4,3	86	3,75	75	3,2	64
4,8	96	4,25	85	3,7	74	3,15	63
4,75	95	4,20	84	3,65	73	3,1	62
4,7	94	4,15	83	3,60	72	3,05	61
4,65	93	4,10	82	3,55	71	3	60
4,6	92	4,05	81	3,5	70	від 1,78 до 2,99	
						повторне складання	
4,55	91	4,00	80	3,45	69	від 0 до 1,77	від 0 до 34
4,5	90	3,95	79	3,4	68	повторне вивчення	

Підсумкове оцінювання

1 Здобувач вищої освіти отримує залік на останньому занятті з дисципліни за результатами поточного оцінювання. Середня оцінка за поточну діяльність конвертується у бали за 100-бальною шкалою, відповідно до таблиці перерахунку (таблиця 1).

Здобувачі вищої освіти, які мають середню поточну оцінку з дисципліни нижче ніж «3» (60

балів), на останньому занятті можуть підвищити свій поточний бал шляхом складання тестів з дисципліни.

Оцінювання знань здобувачів шляхом тестування здійснюється за шкалою:

- «Відмінно»: не менше 90 % правильних відповідей;
- «Дуже добре»: від 82 % до 89 % правильних відповідей;
- «Добре»: від 74 % до 81 % правильних відповідей;
- «Задовільно»: від 67 % до 73% правильних відповідей;
- «Задовільно достатньо»: від 60 % до 66 % правильних відповідей;
- «Незадовільно»: менше 60 % правильних відповідей.

2 Умовою отримання заліку є:

- відпрацювання всіх пропущених занять;
- середня поточна оцінка з дисципліни не нижче «3» (60 балів).

3 За виконання індивідуальної самостійної роботи та участь у наукових заходах здобувачам нараховуються додаткові бали.

3.1 Додаткові бали додаються до суми балів, набраних здобувачем вищої освіти за поточну навчальну діяльність (для дисциплін, підсумковою формою контролю для яких є залік), або до підсумкової оцінки з дисципліни, підсумковою формою контролю для якої є екзамен.

3.2 Кількість додаткових балів, яка нараховується за різні види індивідуальних завдань, залежить від їх об'єму та значимості:

- призові місця з дисципліни на міжнародному / всеукраїнському конкурсі наукових студентських робіт – 20 балів;
- призові місця з дисципліни на всеукраїнських олімпіадах – 20 балів;
- участь у міжнародному / всеукраїнському конкурсі наукових студентських робіт – 15 балів;
- участь у міжнародних / всеукраїнських наукових конференціях студентів та молодих вчених – 12 балів;
- участь у всеукраїнських олімпіадах з дисципліни – 10 балів
- участь в олімпіадах і наукових конференціях ХНАДУ з дисципліни – 5 балів;
- виконання індивідуальних науково-дослідних (навчально-дослідних) завдань підвищеної складності – 5 балів.

3.3 Кількість додаткових балів не може перевищувати 20 балів.

4 Результат навчання оцінюється:

- за 100-бальною шкалою (для диференційованого заліку) згідно з таблицею 2.

Підсумкова оцінка разом з додатковими балами не може перевищувати 100 балів.

Таблиця 2 – Шкала оцінювання знань здобувачів за результатами підсумкового контролю з навчальної дисципліни

Оцінка в балах	Оцінка за національною шкалою		Оцінка за шкалою ЄКТС	
	екзамен	залік	Оцінка	Критерії
90-100	Відмінно	Зараховано	A	Теоретичний зміст курсу освоєний цілком, без прогалин, необхідні практичні навички роботи з освоєним матеріалом сформовані, усі передбачені програмою навчання навчальні завдання виконані, якість їхнього виконання оцінено числом балів, близьким до максимального
80-89	Д о б р о		B	Теоретичний зміст курсу освоєний цілком, без прогалин, необхідні практичні навички роботи з освоєним матеріалом в основному сформовані, усі передбачені програмою навчання навчальні завдання виконані, якість виконання більшості з них оцінено числом балів, близьким до максимального

75-79			C	Теоретичний зміст курсу освоєний цілком, без прогалин, деякі практичні навички роботи з освоєним матеріалом сформовані недостатньо, усі передбачені програмою навчання навчальні завдання виконані, якість виконання жодного з них не оцінено мінімальним числом балів, деякі види завдань виконані з помилками
67-74	Задовільно		D	Теоретичний зміст курсу освоєний частково, але прогалини не носять істотного характеру, необхідні практичні навички роботи з освоєним матеріалом в основному сформовані, більшість передбачених програмою навчання навчальних завдань виконано, деякі з виконаних завдань, можливо, містять помилки
60-66			E	Теоретичний зміст курсу освоєний частково, деякі практичні навички роботи не сформовані, багато передбачених програмою навчання навчальних завдань не виконані, або якість виконання деяких з них оцінено числом балів, близьким до мінімального.
35-59	Незадовільно	Не зараховано	FX	Теоретичний зміст курсу освоєний частково, необхідні практичні навички роботи не сформовані, більшість передбачених програм навчання навчальних завдань не виконано, або якість їхнього виконання оцінено числом балів, близьким до мінімального; при додатковій самостійній роботі над матеріалом курсу можливе підвищення якості виконання навчальних завдань (з можливістю повторного складання)
Оцінка в балах	Оцінка за національною шкалою		Оцінка за шкалою ЄКТС	
	екзамен	залік	Оцінка	Критерії
0-34	Неприйнятно		F	Теоретичний зміст курсу не освоєно, необхідні практичні навички роботи не сформовані, усі виконані навчальні завдання містять грубі помилки, додаткова самостійна робота над матеріалом курсу не приведе до якого-небудь значущого підвищення якості виконання навчальних завдань (з обов'язковим повторним курсом)

Політика курсу:

- курс передбачає роботу в колективі, середовище в аудиторії є дружнім, творчим, відкритим до конструктивної критики;
- освоєння дисципліни передбачає обов'язкове відвідування лекцій і практичних занять, а також самостійну роботу;
- самостійна робота передбачає вивчення окремих тем навчальної дисципліни, які винесені відповідно до програми на самостійне опрацювання, або ж були розглянуті стисло;
- усі завдання, передбачені програмою, мають бути виконані у встановлений термін;
- якщо здобувач вищої освіти відсутній на заняттях з поважної причини, він презентує виконані завдання під час самостійної підготовки та консультації викладача;

— під час вивчення курсу здобувачі вищої освіти повинні дотримуватись правил академічної доброчесності, викладених у таких документах: «Правила академічної доброчесності учасників освітнього процесу ХНАДУ» (https://www.khadi.kharkov.ua/fileadmin/P_Standart/pologeniya/stvnz_67_01_dobro_ch_1.pdf), «Академічна доброчесність. Перевірка тексту академічних, наукових та кваліфікаційних робіт на плагіат» (https://www.khadi.kharkov.ua/fileadmin/P_Standart/pologeniya/stvnz_85_1_01.pdf), «Морально-етичний кодекс учасників освітнього процесу ХНАДУ» (https://www.khadi.kharkov.ua/fileadmin/P_Standart/pologeniya/stvnz_67_01_MEK_1.pdf).

— у разі виявлення факту плагіату здобувач отримує за завдання 0 балів і повинен повторно виконати завдання, які передбачені у силабусі;

— списування під час контрольних робіт та екзаменів заборонені (в т.ч. із використанням мобільних пристроїв). Мобільні пристрої дозволяється використовувати лише під час он-лайн тестування.

Рекомендована література.

1. Базова література

- 1.1 Венгер В.В. Фінанси: навч. посіб. Київ : Центр учбової літератури, 2019. 432 с
- 1.2 Кремень О.І., Кремень В.М. Фінанси: навч. посіб. Київ : Центр учбової літератури, 2019. 416 с.
- 1.3 Непочатенко О.О., Мельничук Н.Ю. Фінанси підприємств: підручник. Київ : Центр учбової літератури, 2019. 504 с.
- 1.4 Податкова система: навч. посіб. / за заг. ред. проф. В. Л. Андрушенка. Київ : Центр учбової літератури, 2019. 416 с.
- 1.5 Тимохова Г.Б. Фінанси, гроші та кредит: навч. посіб. Київ : Кондор, 2019. 592 с.
- 1.6 Череп, О.Г., Столяр, О.Ю. Місцеві фінанси: навч. посіб. Київ : Кондор, 2018. 468 с.
- 1.7 Ковальова Т.В. Маліков В.В. Голеско І.О. Практикум з дисципліни «Бухгалтерський облік (загальна теорія)» Харків: ХНАДУ, 2017. – 134 с.
- 1.8 Організація бухгалтерського обліку : навч. посіб. / Т. В. Ковальова, В. М. Бровко, Т. В. Савченко ; М-во освіти і науки України, ХНАДУ. - Харків : ХНАДУ, 2017. - 176 с. - ISBN 978-966-303-674-8.
- 1.9 Ковальова Т.В. Фінансовий облік 1: навч.-метод. посіб. – Харків: ХНАДУ, 2021. – 268с.
- 1.10 Верига Ю.А. Бухгалтерський облік: навч. посіб. Київ : Центр навчальної і практичної літератури, 2019. 520 с.
- 1.11 Гудзь Н. В. Бухгалтерський облік : навч. посібник для внз / Н. В. Гудзь, П. Н. Денчук, Р. В. Романів ; М-во освіти і науки України. - 2-ге вид., перероб. і допов. - К. : Центр учб. літ., 2016. - 424 с.

1.12 Плаксінко В.Я. Облік, оподаткування та аудит : навч. посіб. Київ : Центр навчальної і практичної літератури, 2019. 509 с

2. Допоміжна література

- 2.13 Арістов Ю.Ю. Бюджетна система як інструмент соціально- економічного розвитку країни. Економіка та держава. 2020. № 3. С. 154–159. DOI: 10.32702/2306-6806.2020.3.154.
- 2.14 Грушко В.І., Наконечна О.С., Чумаченко О.Г. Національні фінанси: підручник. Київ : ВНЗ «Університет економіки та права «КРОК», 2017. 660 с.
- 2.15 Даниленко А.І. Фінансові ризики: їх сутність та оцінювання на підприємствах України. Фінанси України. 2020. № 3. С. 7-22.
- 2.16 Захарченко П.В., Костенко Г.П. Методи та моделі фінансового прогнозування: посібник. Мелітополь : Видав. буд. Мелітопол. міськ. друкарні, 2018. 224 с.

2.17 Іваницька О.М., Кошук Т.В. Управління фінансовими ризиками в умовах пандемії COVID-19. *Фінанси України*. 2020. № 7. С. 47-61.

2.18 Ковальова Т.В. Проблемні моменти ідентифікація криптовалют для цілей бухгалтерського обліку. Проблеми та перспективи розвитку підприємництва: *Матеріали XIV Міжнародної науково-практичної конференції (м. Харків, 27 листопада 2020 року)*. □ Х.: ХНАДУ. □ 2020. □ 424с., С 267 – 268

2.19 Ковальова Т.В. Ескроу-рахунки: облікові аспекти. *Проблеми і перспективи розвитку підприємництва: Збірник наукових праць Харківського національного автомобільно-дорожнього університету*. – № 2 (25) – 2020. – Харків: Стиль-Издат, 2020. – 190 с., С.76 - 85

2.20 Ковальова Т.В., Бурденко І.М. Роялті у законодавстві України. *Обліково-аналітичний та економіко-фінансовий інструментарій управління сучасним підприємством: міжнародний досвід* : зб. наук. праць за матер. Міжнар. наук.-практ. конф. (м. Харків, 28 трав. 2021 р.). Харків : ХНАДУ, 2021. С. 173–177.

2.21 Ковальова Т.В. Облікові аспекти факторингових операцій *Перспективи розвитку обліку, контролю та фінансів в умовах інтеграційних і глобалізаційних процесів*: матер. II Міжнар. наук.-практ. інтернет-конф., присвяченої 90-річчю з дня заснування Харківського національного технічного університету сільського господарства імені Петра Василенка, 30 жовт. 2020 р. / редкол.: Т.Г. Маренич [та ін.]; ХНТУСГ. Харків: Стильна типографія. 2020. С. 40-42.

3. Інформаційні ресурси

3.1. Бухгалтер 911 : сайт для бухгалтерів. URL: <https://buhgalter911.com/uk/>

3.2. Все про бухгалтерський облік. Всеукраїнська професійна газета : веб-сайт. URL: <http://vobu.ua/>.

3.3. Платформа Ліга: Закон : веб-сайт. URL: <http://www.ligazakon.ua/>

3.4. Офіційний веб-портал Верховної ради України : веб-сайт. URL: <http://rada.gov.ua/>.

3.5. Національна бібліотека України імені В.І. Вернадського : веб-сайт. URL: <http://www.nbuv.gov.ua/>.

3.6. Податки та бухгалтерський облік. Інформаційно-аналітичний журнал : веб-сайт. URL: <https://i.factor.ua/ukr/journals/nibu/>.

Розробник

силабусу навчальної дисципліни

Завідувач кафедри

обліку і оподаткування

_____ Тетяна КОВАЛЬОВА

_____ Тетяна КОВАЛЬОВА